Rok II. Tarnowskie Góry, dnia 29 listopada 1931 r. Nr. 87.

NOWINY

Przedpłata miesięczna z dostawą do domu 1,50 zł.
Cena numeru 20 gr.

Redakcja i Adm.: Tarn. Góry — Tel. 1034
Wychodzi w każdą środę i sobotę.

REKLAMY: 0,20 zł za 1 łam. wiersz mm
OGŁOSZENIA według umowy.

Zaostrzenie konfliktu na Dalekim Wschodzie

Moskwa. PAT. Prasa moskiewska rozpoczęła ostry atak przeciwko Stanom Zjednoczonym, które według tutejszych przypuszczeń podjudzają Japonję do zbrojnego konfliktu z Sowietami. Przez wywołanie takiego konfliktu zaznaczają dzienniki, żeAmeryka chciałaby wywołać z jednej strony załamanie się piatiletki, a drugiej doprowadzić do osłabienia wpływów Japonji na Oceanie Spokojnem. „Izvestia" pisze wyraźnie: — Autorzy paktu Kellogga występują wyraźnie w charakterze bezpośrednich inicjatorów wojny. Bankierzy i przemysłowcy amerykańscy nastawieni są na dalsze zaostrzanie się konfliktu na Dalekim Wschodzie i wyraźnie stawiają na wojnę. Akcja japońska w Mandżurji ma się — zdaniem kół amerykańskich przyczynić do zamknięcia obręczy imperjalistycznej dokoła ZSRR, przygotowując jednocześnie teren dla prowokacji wojennej. Koła amerykańskie piszą dalej „Izwestia" dąży do tego, ażeby pchnąć Japonję do konfliktu ZSRR oraz wciągnąć Związek Sowiecki w konflikt Mandżurski. Prowokacyjna ta polityka amerykańska kończy organ sowiecki nie będzie miała powodzenia.

„Prawda" dowodzi, że „Ameryka wychodzi ze skóry, aby stworzyć na Dalekim Wschodzie sytuację, przy której wojna stałaby się nieunikniona". „Ale z tego nic nie będzie pisze dziennik niech p. Stimson zatroszczy się wcześniej o to, aby w spisie jego porażek dyplomatycznych zanotowane było również jedno, niepowodzenie antysowieckich planów, które wypłynęło w związku z konfliktem madżurskim.

—0—

Zdemoralizowana młodzież niemiecka.

Berlin PAT. Policja kryminalna w Pile aresztowała 8 młodocianych włamywaczy w wieku od 9 - 14 lat. Na czele bandy stał uczeń szkoły średniej. W ostatnim czasie młodociani włamywacze, zaopatrzeni w cały garnitur precyzyjnych narzędzi i kluczy, dokonali szeregu włamań do mieszkań i sklepów w mieście oraz okolicy. Kryjówkę swoją mieli nieletni przestępcy pod przęsłami mostu kolejowego, gdzie przechowywali skradzione pieniądze i wartościowe przedmioty, pochodzące z kradzieży.

—0—

Idziemy ku lepszemu.

Według danych Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu III kwartał br. w okręgu Izby wykazuje pogorszenie konjunktury w porównaniu z odpowiednim trzecim kwartałem roku zeszłego, we wszystkich działach górnictwa, hutnictwa i przemysłu, z wyjątkiem kopalń węgla, które wykazują 5 proc. zwyżki wydobycia i młynów, które wykazują 68 proc. zwyżki obrotów handlowych. Jeżeli jednak porównać stan pogorszenia się konjunktury w kwartale sprawozdawczym w stosunku do III kwartału roku zeszłego z takimże stanem dla poprzednich, tj. II-ich kwartałów roku bieżącego i roku zeszłego, to spotrzega się niższy stopień stosunkowego pogorszenia się konjunktury w sprawozdawczym III-im kwartale niż w poprzednim II-im kwartale rb. Innemi słowy, daje się zauważyć w III kwartale dalsze obniżenie się tempa pogorszenia konjunktury, które to obniżenie wykazało się już w II kwartale rb. a więc kwartale sprawozdawczym przejawiło się pogłębieniem zwrotu ku polepszeniu.

Zwycięstwo Japończyków na południe od Mukdenu.

Londyn. Na południowy wschód od Mukdenu, w odległości 25 mil od miasta wielka bitwa między Japończykami i Chińczykami jest w pełnym toku. Japończycy otrzymali posiłki, oraz samochody pancerne. Według japońskiego doniesienia, walka rozpoczęła się od ostrzeliwania japońskiej kompanji piechoty i oddziału pionierów, strzegących linji kolejowej Pekin-Mukden w pobliżu Czuliubo.

Londyn. Wedle doniesień japońskich zakończyła się bitwa na południowy zachód od Mukdenu zupełnem zwycięstwem Japończyków. Po kilkugodzinnej zaciętej bitwie Chinczycy rzucili się do ucieczki, doznawszy wielkich strat.

W obronie pracowników kolejowych

Delegacja Z. Z. K. u Ministra Kühna.

W dniu 20 bm. prezydjum Z. Z. K. w osobach pp. Kuryłowicza, Batora, Kozłowskiego i Maxamina, odbyło konferencję z p. ministrem Kühnem.

Nawiązując do wniesionych do Min. Komunikacji memorjałów, delegacja omówiła sprawy: nowej ustawy o militaryzacji kolei, odebrania szczebłowania, oraz redukcji dni pracy w działach mechanicznym i drogowym.

P. Kuryłowicz w dłuższem przemówieniu przedstawił obecne położenie pracowników i skutki, jakie pociągnąć musi stosowana przez Rząd wobec kolejarzy polityka. Mówca złożył kategoryczny protest przeciwko „równoważeniu" budżetu tylko kosztem pracowników i przeciwko nowej ustawie o militaryzacji którą kolejarze uważają, jako wymierzoną przeciwko sobie, oraz przeciwko ustawicznym redukcjom dni pracy i zarobku, tudzież — przeciwko redukcjom osobowym, wytwarzającym w kolejnictwie stan nie do zniesienia.

Wywody p. Kuryłowicza uzupełnili wszyscy inni członkowie delegacji.

Przebieg konferencji podamy obszerniej w jednym z najbliższych numerów.

Wojskowe ćwiczenia hitlerowców budzą niepokój w Gdańsku.

Gdańsk. Według doniesień, „Danz. Volksstimne", odbywają się obecnie na terenie wiosek gdańskich ćwiczenia organizacji bojowej Hitlera, przeprowadzane na wzór wojskowy. Ćwiczenia takie odbywają się w Demlicach i Stutthofie.

Organ gdański stwierdza, że ludność Gdańska zaniepokojona jest temi wojennemi zabawami.

Konferencja Dyrektorów Kol. Państw.

Warszawa. PAT. Dnia 26 bm. odbył się w Ministerstwie Komunikacji zjazd dyrektorów wszystkich dyrekcyj kolejowych, zwołany przez pan ministra Komunikacji. Zjazd poświęcony był omówieniu spraw personalnych, wobec czego uczestniczyli w nim, oprócz dyrektorów departamentów Ministerstwa Komunikacji, główny inspektor naczelników zainteresowanych wydziałów oraz dyrektorów wszystkich dyrekcyj, również i naczelnicy wydziałów osobowych poszczególnych dyrekcyj, kolejowych. W obradach, które odbyły się pod przewodnictwem p. ministra, brał również udział podsekretarz stanu inż. Czapski. Obrady zagaił p. minister Komunikacji krótkiem przemówieniem, w którem wskazał na ogromne znaczenie dla sprawnej gospodarki kolejowej polityki personalnej, od której zależy dobór odpowiednich pracowników i odpowiednie ich wyzyskanie.

Następnie głos zabrał dyrektor biura personalnego Ministerstwa Komunikacji magister Zajączkowski, który wskazał na główne zadania wydziałów personalnych dyrekcyj kolejowych. Po tych przemówieniach naczelnicy wydziałów personalnych dyrekcyj kolejowych składali kolejno sprawozdania, ilustrujące prace wydziałów w dyrekcjach. Sprawozdania, poparte cyframi, wywoływały żywą dyskusję, przyczem po każdem sprawozdaniu p. minister Komunikacji udzielał wskazówek, idących po linji oszczędności i jaknajbardziej intensywnego wyzyskania czasu oraz zdolności pracowników. W roku bieżącym zwołany zostanie jeszcze jeden zjazd dyrektorów dyrekcyj kolejowych, który poświęcony będzie sprawom ruchowym. Zjazd ten odbędzie się dnia 17 grudnia rb.

Następne zjazdy zwołane już będą w początku roku przyszłego.

Preliminarz funduszu bezrobocia na grudzień.

Na posiedzeniu zarządu gł. funduszu bezrobocia ustalono preliminarz budżetowy na grudzień br.

Preliminarz przewiduje m. in. na zasiłki dla bezrobotnych 9.374.000-zł, na przejazdy bezrobotnych do miejsc pracy 4.100-zł., na wynagrodzenie dla instytucyj zastępczych 600.000-zł.

Sumy powyższe ustalono w przewidywaniu, że w grudniu br. liczba uprawnionych do korzystania z zasiłków ustawowych wyniesie około 120.000 bezrobotnych.

Traktat handlowy Rumuńsko-Niemiecki nie może wejść w życie.

Bukareszt PAT. Charge d'affaires poselstwa niemieckiego odwiedził w dniu dzisiejszym Ministerstwo Spraw Zagranicz., gdzie złożył notę werbalną oświadczając, iż traktat handlowy rumuńsko-niemiecki nie może wejść w życie na skutek braku zgody pewnych państw na przyjętą w tym traktacie zasadę ceł preferencyjnych.

W sprawie obniżenia cen półfabrykatów do wyrobu artykułów eksportowych.

Warszawa PAT. W sferach zainteresowanych wszczęto prace w kierunkach racjonalnego obniżenia ceny artykułów eksportowych, przez obniżenie cen surowców, półfabrykatów. oraz opakowania pochodzenia krajowego. Dotychczas przeprowadzona ankieta, wykazała, że istnieje wiele artykułów eksportowych, których ceny mogą być w drodze wyżej wskazanej obniżone. W najbliższym czasie zostanie ustalona lista towarów, które będą przedmiotem obrad z zainteresowanemi przemysłami zarówno eksportowemi jak i dostarczającemi składniki poszczególnych towarów wywozowych.

Przed demonstracjami przeciw redukcjom na Górnym Śląsku.

W najbliższym czasie odbędą się we wszystkich przemysłowych miejscowościach Śląska manifestacyjne zebrania robotnicze, aby zaprotestować przeciw planowanym masowym zwolnieniom robotników po hutach i kopalniach.

W najbliższych dniach przybędzie na Śląsk główny inspektor pracy w Warszawie, p. Klott, w związku z ciężką sytuacją w przemyśle górnośląskim. Poza tem przybędzie do Katowic dyr. dep. ministerstwa przem. i handl. Peche w sprawach górniczych.

—0—

Z Rady Ligi Narodów

Paryż. PAT. Rada Ligi Narodów postanowiła przesłać telegraficznie do Nankinu i Tokio wezwanie do zaniechania wszelkich wrogich kroków w oczekiwaniu uregulowania konfliktu. Decyzję tę powzięto w związku z oświadczeniem chińskiem, złożonem wczoraj popołudniu, który podkreśla niebezpieczeństwo poważnego starcia przy posuwaniu się armji japońskiej w kierunku Czin-Czeu i prosi Radę Ligi, ażeby postarała się o ustanowienie pasa neutralnego pomiędzy wojskami obu państw.

Posiedzenie publiczne Rady wyznaczono na piątek rano.

Czy Polska jest krajem
domowego wykształcenia

Według spisu 1921 roku na obszarze Rzeczypospolitej aż 2 miljony 367 tysięcy osób t. j. przeszło 9 proc. ogółu ludności miało t. zw. domowe wykształcenie. W stosunku zaś do osób, które wogóle jakiekolwiek wykształcenie posiadają, liczba osób o wykształceniu domowem wynosi 20 proc.

Tak kolosalne rozpowszechnienie oświaty pozaszkolnej nie jest znane innym krajom europejskim. Liczby te są wprost uderzające. By zrozumieć ich wymowę musimy zorjętować się, jak się rzecz ma w poszczególnych połaciach kraju. Otóż okazuje się, że wybitnie przoduje pod tym względem b. zabór rosyjski, gdzie osoby o wykształceniu domowem stanowią całe 37 proc. ogółu ludności, posiadającej jakiekolwiek wykształcenie; w b. zaborze austrjackim jest ich już kilkakrotnie mniej bo tylko 4,5 proc. a w Poznańskiem i na Pomorzu — zaledwie 1,7 proc. A więc olbrzymie wprost zastępy ludności uciekały się do oświaty pozaszkolnej właściwie tam, gdzie oświata szkolna była najbardziej zaniedbywana przez rządy zaborców t. j. na obszarach zagrabionych ongiś przez Rosję.

Jakiż stąd wniosek? Ten oczywiście że ludność Polski żywiołowo wprost walczyła o swą oświatę i, gdy odmówiono jej szkół, potrafiła zdobyć się na wysiłek podwójny, jakiego wymaga żmudna i ciężka droga nauczania domowego lub nawet samouctwa. Niewątpliwie grudniowy spis ludności wykaże, że w związku z rozbudową szkolnictwa liczba osób o wykształceniu domowem uległa wielkiej zniżce.

Pozatem należy zwrócić uwagę na to że spis z r. 1921. wykazał olbrzymią liczbę, bo półtora miljona osób o wykształceniu niewiadomem. Ogromna ta luka powstała wskutek zbyt ogólnikowego sformułowania odnośnego zapytania na formularzu spisowym z przed 10-ciu laty, które brzmiało krótko: „Wykształcenie". Dlatego też formularz drugiego powszechnego spisu ludności domaga się odpowiedzi bardzo szczegółowych, które pozwolą bez braków i w sposób wyczerpujący wyświetlić sprawę wykształcenia ludności Polski. Odnośna rubryka została ujęta w ten sposób, że od każdej spisywanej osoby wymaga podania dokładnej nazwy i rodzaju zakładu naukowego (szkoły) z zaznaczeniem czy dana osoba zakład ukończyła, czy też nie. Ci ostatni winni zaznaczyć ile klas (semestrów itp.) ukończyli. O ile ktoś otrzymał wykształcenie domowe, lub też samoukiem musi to oczywiście również zaznaczyć.

Bardzo ważną sprawą jest w obecnych warunkach zbadanie kwestji szkolnictwa zawodowego. Dlatego też wymagane jest podawanie obok szkoły ogólnokształcącej, do której ktoś uczęszczał lub uczęszcza, i nazwy [illegible] szkoły specjalnej lub zawodowej.

Tajemnica spisowa.

Zwierciadłem, w którem już w krótce odbije się kształt naszej rzeczywistości będzie powszechny spis ludności w dniu 9 grudnia br. Jest rzeczą pierwszorzędnej wagi, aby obraz jaki w dniu tym otrzymamy, był jaknajprawdziwszy.

Co się na ten obraz złoży? Złożą się nań miljony odpowiedzi na poszczególne pytania kwestjonarjusza spisowego. Jeżeli odpowiedzi te będą [illegible] otrzymamy w wyniku spisu; wszelkie zaś odpowiedzi błędne bądź niezgodne z prawdą psuć będą czystość obrazu.

Pytania w formularzu spisowem są rzeczowe i dla nikogo [illegible] ujawnieniem swego [illegible] pobocznego itd. Znaleźć się mogą i tacy, którzy obawiać się będą wykorzystania ich odpowiedzi przez władze administracyjne lub podatkowe.

Wobec możliwości takich obaw możemy uspokoić wszystkich nieufnych że zeznania spisowe w niczem nie mogą im zaszkodzić i że dyskrecjonalność dawanych informacji jest całkowicie zapewniona. Dokładne, ogólne wyniki spisu mają tak olbrzymie znaczenie dla państwa, że w jego interesie leży usunąć wszelkie przeszkody, któreby mogły utrudnić uzyskanie prawdziwych danych od obywateli.

Ewentualne zmiany w samorządach po grudniowym spisie ludności.

Mający się odbyć w grudniu spis ludności pociągnie za sobą szereg zmian w życiu naszych miast i miasteczek. Trzeba zgóry zaznaczyć, że będą to zmiany korzystne. Nasze władze miejskie, a nawet gminne mogą uzyskać większe niż dotychczas prawa, obywatelom zaś mogą przypaść w udziale szersze świadczenia i opieka ze strony samorządu. Wynika to stąd, że wiele spraw z zakresu organizacji i obowiązków samorządu jest ustawowo uzależnione od liczby ludności danej jednostki komunalnej

W b. zaborze rosyjskim miasta, w których spis grudniowy wykaże iż ludność ich wzrosła ponad 25.000 wyłączone będą z powiatowych związków komunalnych **i podniesione do godności samodzielnych powiatów miejskich.**

Dla miast poniżej 25.000 mieszkańców następstwem spisu może być zwiększenie liczebności ich reprezentacji do sejmiku. Pamiętać bowiem należy że gminy miejskie wybierają do sejmiku od 2 do 5 delegatów, zależnie od liczby mieszkańców. Decyduje tu przekroczenie liczb ludności 10 tysięcy 15 tysięcy i 20 tysięcy. W podobny sposób normowana jest w miastach liczba członków rad miejskich.

Władysław Grabski o spisie ludności

W dniu 20 bm. o godz. 16,20 przed mikrofonem radjostacji warszawskiej Prof. Władysław Grabski wygłosił odczyt o gospodarczym znaczeniu II powszechnego spisu ludności

Spis ludności jest podstawą wszelkiej działalności Państwowej i Społecznej

W myśl art. 4 ustawy z dnia 21 października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej (Dz. Ust. R. P. Nr. 85 poz. 464), zeznania poczynione w czasie spisu stanowią tajemnicę statystyczną, będą one używane tylko dla celów statystycznych i nie mogą być udzielane władzom publicznym, ani też osobom prywatnym w innym celu, w szczególności nie mogą być podstawą do nakładania podatków, przeprowadzania rekwizycji i wytaczania dochodzeń sądowych lub administracyjnych."

Jak widzimy Państwo gwarantuje całkowicie tajemnicę zeznań spisowych. Powoduje się one przedewszystkiem troską o istotny cel spisu, w którym nie chodzi przecież o pana X lub panią Y, lecz o globalne zestawienie liczbowe pewnych faktów, zjawisk i cech charakterystycznych.

Również sama technika przeprowadzania spisu nie daje żadnych podstaw do nieufności. Każdy Komisarz Spisowy, który bezpośrednio zbiera dane od ludności i wypełnia kwestjonarjusz, składa przed objęciem swej funkcji piśmienne zobowiązanie „do zachowania w ścisłej tajemnicy wszelkich składanych mu zeznań."

Dalej jak wiadomo, wypełnione arkusze spisowe wędrują do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie gdzie podlegają opracowaniu liczbowemu. Tutaj również żadne zeznanie indywidualne nie może być ujawnione nikomu z poza urzędu, za co na mocy wspomnianego art. 4 osobiście odpowiedzialni są pracownicy, mający styczność ze spisem.

Gdy wreszcie cały materjał zostanie opracowany, władze statystyczne, pragnące do końca utrzymać tajemnice zeznań, przekazują miljony niepotrzebnych już arkuszy do papierni państwowej, gdzie podlegają one zupełnemu przetarciu.

Jak skrupulatnie przestrzegana jest zawsze tajemnica zeznań, świadczy fakt że z racji I spisu ludności w Polsce w 1921r. nie zgłoszono ani jednej w tym względzie pretensji.

Dnia 25 listopada br. o godz. 9,15 przed południem po krótkich ciężkich cierpieniach, zmarła nasza najukochańsza, najtroskliwsza matka, dobra babka i prababka, siostra, szwagrowa i ciotka

błp.

Szarlota Reichmann

z domu Bartenstein

w 65 r. życia.

W imieniu pozostałych w smutku pogrążonych

Jan Reichmann jako syn.

Radzionków, dnia 28. 11. 1931 r.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę dnia 29 bm. o godz. 14-tej w Bytomiu z żydowskiej hali pogrzebowej.

Konie się żalą

Jak zwykle przed każdym mającym odbyć się targiem już w środę wieczorem nadjeżdżają do nas ze wszechstron furmanki z jarzyną, owocami itp. Każdy chce być jak najprędzej na miejscu, aby uzyskać wygodne stoisko. To wszystko można zrozumieć gdyby nie ta biedna gadzina, która zmuszona jest przez całą noc na twardym bruku stać i marznąć. Każdy zdrowo myślący człowiek, który to mnóstwo koni na targowisku obok restauracji p. Wilema w porze nocnej zauważył, mimowoli usłyszał żale i wołania o ratunek tych biednych koni. Czyżby nie znalazła się odpowiednia instancja, którąby tą sprawą zająć się mogła? Nie do pomyślenia, aby w obecnej zimnej porze konie pozostawiono przez całą noc na bruku. Przecież w Tarn Górach nie brak miejsc wyprzęgowych. Za kilka groszy koń będzie mógł odpowiednio tam wypocząć i stokroć dziękować będzie za to jego pracą wszystkim tym, którzy ostatecznie przyczynią się do usunięcia tych wielkich krzywd, które im się wyrządza.

Rozkaz Sokoli. W niedzielę dnia 29 listopada br. odbędzie się w sali „Domu Ludowego" Uroczysta Akademja ku uczczeniu 100-letniej rocznicy Powstania Listopadowego, oraz zakończenie Miesiąca Propagandy Śląska. — Wzywa się zatem wszystkich druhów do bezwzględnego wzięcia udziału w Akademji. Druhowie posiadający mundury mają stawić się w mundurach uroczystych lub polowych.

Kom. Pań do spraw bezrobocia

Zgodnie z uchwałą Powiatowego Komitetu Pań komisja złożona z pp. Starościny Korolowej, Pułkownikowej Żelisławskiej, Pułkownikowej Dr. Komunieckiej, Kupcowej Wittowej i Dyrektorowej Rojowej przeprowadziła narazie w 2 dniach zbiórkę na loterję fantową w 30 większych składach miasta. Panie znalazły u wszystkich ofiarodawców należyte zrozumienie z wyjątkiem w 2 składach, gdzie prośbie o fanty dla loterji fantowej na rzecz bezrobotnych odmówiono.

Zebrane przez komitet towary i fanty posiadają wartość 1.360 zł.

W szczególności ofiarowali: 1) H. Sedlaczek Sp. z ogr. odp. 30 butelek wina i wódek, 2) pp. W. Borzucki 1 centnar mąki, 3) A. Panofsky 10 flaszek soku malinowego, 10 puszek konserw, 20 tabl. czekolady, 4) Ig. Florczak 6 łyżek alpakowych, 5) M. Staniczek 1 teka skórzaną, 1 parę śniegowców, 1 parę bucików ciepłych czarnych, 1 parę gimnastycznych bucików; 6) bracia Majowscy 1 leżak, 7) Kapuściok 3 butelki wina, 8) J. Körner 1 para bucików, 9) L. Markowicz 1 karton czekoladki, 2 puszki cukierków, 10) Aniela Prokubek 20 funtów grochu, 20 f. fasoli 10 funtów płatków owsianych, 5 funtów krup 11) Hermann Mitschkowski 1 waliskę, 12) Julius Nowak artykuły toaletowe, 13) Lukaschik 2 kg mydła i proszek mydlany, 14) Feliks Rutkowski 10 butelek likier., 15) Tarnog. HandelŻelaza 1 dzbanek, 1 puszkę na chleb, 1 młynek na kawę, 1 żelasko do prasowania 16) J. Birnbaum serwis do likieru, 17) W. Neumann kosz kwiatów i 1 Aurykarję, 18) M. Neumann kosz kwiatów 19) Lowicki 3 paczki z mydłem, 20) F. Hayn nast. zestawienie podarków, 21) Klose zestawienie podarków, 22) E. Oehmann 1 maszynkę do mięsa, 1 serwis do kawy, 23) Władysław Szulgit 1 litr. wina, 3 paczki mydła, 3 kart. mydła, 1 p. proszku do prania, 4 butelki perfumy, 24) Brauer 3 zestawienie podarków, 25) Jan Muszkiet 5 książek, 26) Dominik zestawienie podarków, 27) Smaczny 1 skrzypce, 28) Kukowka 3 butelki wina, 29) A. Schaefer 5 pieców, 30) Alfred Adolf 2 obrazy.

Pani Starościna składa w imieniu Komitetu Pań za pośrednictwem redakcji serdeczne podziękowanie za złożone dary. Dalsze zbiórki rozpoczną się w następnym tygodniu.

Wystawa. Towarzystwo Hodowli Drobiu i Królików urządza w dniach 19 20 i 21 grudnia br na sali w Strzelnicy pod protektoratem p. Starosty Korola wystawę, która dostępna będzie w czasie od godz. 9 do 20-tej. Wstęp 50 gr. dla dzieci i uczni 20 gr.

Święto górników. Dnia 4 grudnia br. odbędzie się w szkole Górniczej uroczystość rozdania odznak honorowych i dyplomów za długoletnią pracę w górnictwie w połączeniu z porankiem Szkoły Górniczej ku uczczeniu patronki górników św. Barbary. Uroczystość poprzedzana będzie nabożeństwem, które rozpocznie się o godz. 9,30 w kościele parafjalnym. Dalszy ciąg programu o godz. 10,30 w auli Szkoły Górniczej, gdzie p.. przemawiać będzie p. Starosta Korol, delegat W. U. G. p. nadradca Hanasiewicz i dyrektor Szkoły Górniczej p. inż. Piestrak, poczem nastąpi rozdanie dylomów i odznak. W następstwie tego przemówi jeden z odznaczonych górników. Uroczystość ta zakończona będzie hymnem państwowym (śpiew ogólny.) Przygrywa orkiestra uczniów.

Wieczór Śląski. Staraniem uczenic Państwowego Gimnazjum Żeńskiego odbędzie się w piątek, dnia 4-go grudnia br., w sali Domu Ludowego „Wieczór Śląski", urozmaicony występami chóru uczenic, deklamacjami, przedstawieniem sztuki ludowej z III-go powstania śląskiego w 3 aktach „Stara Wieża" i obrazu scenicznego w 1 akcie „Poskubki" (Skubanie Pierza).

Dochód przeznaczony jest na ołtarz w auli Państwowego Gimnazjum Żeńskiego. Bliższe szczegóły zapodane będą w afiszach. Wszystkich, którzy chcą spędzić kilka miłych chwil przyglądając się naszej dziatwie, występującej na scenie, zapraszamy na ten wieczór do Domu Ludowego.

Zebranie komisarzy spisowych. W związku z mającym zostać przeprowadzonym w dniu 9 grudnia br. spisu ludności odbędzie się w środę dnia 2 grudnia br. o godz. 15 zebranie informacyjne wszystkich starszych komisarzy oraz komisarzy spisowych w Hotelu pod Lipami

Numeracja domów. W obrębie tut. miasta stwierdzono brak względnie nieodpowiednią numerację budynków. Zarząd Policji Miejskiej przeprowadza obecnie kontrolę wszystkich kamienic i wzywa właścicieli do zaopatrzenia realności numerem domowym, które wydaje tut. Magistrat biuro budowlane za pobraniem opłaty. Właściciele, którzy numery domów posiadają, jednakże są niewłaściwe w myśl odnośnego planu numeracji domów a takowe są nieuszkodzone, mogą je w biurze budowlanym zamienić bez przewidzianej opłaty.

Zgłoszenie z Urzędu

Stanu Cywilnego.

(od 19 do 26 listopada 1931r.

u r o d z. s y n: kotlarz miedzi Jan Malec, pracownik kopalniany Wilhelm Sosadzin, pracownik kolejowy Adolf Szymosz, pracownik kopalniany Franciszek Halemba, kierownik składu Henryk Schulz.

u r o d z. c ó r k a: pracownik Józef Szula, pracownik Franciszek Mainka, kandydat na hamulcowego Antoni Drewniok, pracownik Stanisław Kopytnik, elektromonter Jan Pluta, kapitan Doktór Tadeusz Zabokrzycki, maszynista kolejowy Andrzej Szdzuj, pracownik Władysław Orzechowski.

Ś l u b y: pracownik Piotr Bąska-Gertruda, Apolonja Prudlo, ogrodnik Józef, Paweł Panek-Marja Zielińska.

z g o n y: kucharz Franciszek Cambel, (44 lat i 5 miesięcy,) dziecko Adam Szymosz, (2 minut,)

Porządek nabożeństw kościelnych. od 26 listopada do 29 listopada 1931 r.

Poniedziałek o godz. 6,15 Roratnia msza św., o godz. 7,15 Za zmarłych z Bractwa św. Anny.

Wtorek o godz. 6,15 Do Boskiej Opatrzności (niem.), o godz. 7,15 Rocznica za d. śp. Joanny Szczygieł z kond.

Środa o godz. 6,15 Roratnia msza św o godz. 7,15 Za zmarłych z Matek Chrześcijańskich (niem.). o godz. 7,45 Za d. śp. Roberta Sperlinga (niem.).

Łańcuch prasowy.

Na rzecz Pow. Komitetu Nies. Pomocy Bezrobotnym złożył w naszej Redakcji kwotę 20-zł. p. kupiec Karol Kaczmarczyk i prosi temsamem p. nadsztygara Antoniego Musioła z Tarn. Gór o kontynuowanie łańcucha prasowego.

Z pow. Tarn. Gór.

Mianowanie. Pow. Komitet L. O. P. P. zamianował Komisarzami L. O. P. P. p. Józefa Nawrata kier. szkoły w Świerklańcu, p. Marcina Szamborskiego kier. szkoły w Brynicy, p. Leona Białeckiego kier. szkoły w Tarn. Starych, p. Alojzego Liszkę kier. szkoły w Reptach.

Świerklaniec. Ku uczczeniu Rocznicy Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej, oraz Rocznicy Listopadowej i Tygodnia Propagandy Śląska, odbyła się w niedzielę dnia 22 bm. na sali p. Niechwiejczyka akademja. Na program jej złożyły się deklamacje i śpiewy dzieci szkolnych szkoły I, występ Towarzystwa Śpiewu „Akord" oraz przedstawienie teatralne.

Przybyłych gości w pełnej sali przywitał w imieniu komitetu p. kierownik szkoły Nawrat. Referat wygłosił p. nauczyciel Czernecki. Świetnie się wywiązali ze swych ról członkowie Towarzystwa Śpiewu „Akord" przy odegraniu sztuki teatr. pt. „Dziesiąty Pawilon". Podczas przerw przygrywała orkiestra pod batutą p. nauczyciela Mikołajczyka.

Program akademji który był bardzo bogaty, uwydatnił się świetnie, dzięki ofiarnej pracy poszczególnym organizatorom w szczególności nauczycielstwu szkoły I.

SZARLEJ — W. PIEKARY

Z ostatniego strzelania Kurkowego Bractwa Strzeleckiego w Szarleju. Przy ostatniem strzelaniu zdobyli tarczę premjową i tytuł 1 mistrza p. Malinowski, tarczę honorową zaś p. Rother.

Godne naśladowania. Kupiectwo szarlejskie postanowiło urządzić gwiazdkę dla najbiedniejszych bezrobotnych gminy Szarlej. Gotówkę na ten cel zbiera komitet kupców.

Poświęcenie ochronki w Szarleju. We wtorek dnia 24 bm. o godz. 15-tej odbyła się uroczystość poświęcenia nowej ochronki. Aktu poświęcenia dokonał ks. proboszcz Ledwoń, który też wygłosił okolicznościowe przemówienie. Również przemawiali naczelnik Urzędu Okręgowego p. Zembok, delegat Wydz. Oświecenia Publicznego i p. Kierownik Szkoły. Budynek ochronki położony przy ul. Głównej w przepięknym ogródku robi dla nas wszystkich niezwykle miłe wrażenie. Z ochronki tej będzie korzystać przeszło 100 dzieci, pozostałych pod troskliwą opieką wychowawców. Szlachetnym wysiłkom fundatorów tego dzieła należą się słowa szczerego uznania. Nowej ochronce i jej kierownictwu „Szczęść Boże."

Nieszczęśliwy wypadek. Emerytowany dozorca kopaln. Jan Ryż z Wielkich Piekar udał się w czwartek na targ do Szarleja, celem uskutecznienia zakupów przyczem wskutek udaru serca zakończył swój żywot. Zwłoki odstawiono do Szpitala Powiatowego w Szarleju.

Lista imienna płatników podatku dochodowego na rok 1931 wyłożona została do wglądu w Urzędzie Gminnym pokój nr. 4 do 14 grudnia br. włącznie.

W niedzielę dnia 29 bm. odbędzie się w auli szkoły II. uroczysta akademja z okazji rocznicy odzyskania Niepodległości Polski i Powstania Listopadowego połączona z propagandą na rzecz L. O. P, P.

Termin do prolongaty kart cyrkulacyjnych przedłużony został do dnia 31 grudnia br.

Nadzór sądowy zgłosili: Fa. Wawerda, pp. Miernik, Sosna i Mistol.

Dotychczas nieznani sprawcy włamali się dnia 24 bm. do restauracji p. Weisenberga skąd skradli kilka butelek likieru, większą ilość papierosów, oraz gotówkę na łączną kwotę 70 zł.

BACZNOŚC.

Następne wydanie Nowin zawierać będzie

6 stronic druku

Abonament przytem nie będzie podwyższony.

Wszystkie ustawy rozp. itp. dotyczące kupców, gospodarzy domów, lokatorów i urzędników jak również ogłoszenia urzędowe ukazają się

jedynie w Nowinach

Prawo familijne.

Skuteczność zrzeczenia się przez żonę utrzymania od męża.

Żona zaskarżyła męża o udzielanie jej utrzymania. Mąż zarzucił, że żona zrzekła się tego utrzymania. Czy zrzeczenie się takie jest skuteczne?

Prawo żony do utrzymania od męża posiada charakter tw. zrzeczenia się. Jednak zrzeczenie się takie nie może iść tak daleko, aby pozbawiło żonę, nie posiadającą żadnych środków utrzymania lub możności wystarania się o nie, koniecznego do życia utrzymania wogóle. Albowiem w tym względzie obowiązek męża wobec żony, podobnie jak i obowiązek ojca wobec dziecka wynika z ustawy i nie może być uchylony zrzeczeniem się.

Ten pogląd znajduje wyraz w orzecnictwie sądowem np. w wyroku Sądu Najw. z 22 X 1931 III 1 Rw. 1930|31.

—0—

Urząd Skarbowy
w Tarn. Górach.

Licytacja.

W czwartek dnia 3 grudnia 1931 o godzinie 10-tej odbędzie się w Tarnowskich Górach na Rynku licytacyjna sprzedaż poniżej wyszczególnionych ruchomości:

1 maszyna do cięcia tektury,
1 " do „ papieru,
1 telefon stołowy,
1 regał na akta z szufladami,
1 maszyna do pisania „Remington"
2 biurka,
1 samochód ciężarowy (1 ton.)
1 aparat radjowy z głośnikiem.

KIEROWNIK URZĘDU:
(—) Szymberski.

„ERIKA“ magazyn obuwia, TARN. GÓRY, Krakowska 25.

Znów lepsze gatunki — po niższych cenach!

Śniegowce damskie z lakierowej gumy, czarne oraz bronzowe	Śniegowce damskie z najlepszej bronzowej gabardyny marka „Riga“	Śniegowce damskie z rypsowej gumy, czarne i bronzowe, bardzo zgrabne	Śniegowce damskie z futerkiem, eleganckie, wykonanie pierwszorzędne	Pantofle domowe damskie z kołnierzem, z sierści wielbłądziej, ogrom. ciepłe Zł. 6.90
Zł. 9.50	Zł. 9.90	Zł. 13.90	Zł. 19.50	Zł. 5.90

Składajcie swoje oszczędności

W ODDZIALE MIEJSKIM

Komunalnej Kasy Oszczędności Powiatu

w Tarnowskich Górach przy ul. Krakowskiej 12 (parter)

Kasa płaci najwyższe odsetki.

Za wkłady Oszczędnościowe gwarantuje powiat tarnogórski **całym swoim majątkiem** nieruchomym i wpływami podatkowemi.

Oddział miejski załatwia wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości.

Otwiera rachunki bieżące (Konto korrent).

Inkaso weksli. — Zakup i sprzedaż walut zagranicznych i monet złotych.

Futra! Futra!

Zawiadamiam Szanowną Publiczność z Tarnowskich Gór i okolicy, że wykonuję

wszelkie roboty kuśnierskie

wzorowo i starannie w mojej pracowni.

W bieżącym miesiącu wykonuję wszelkie reperacje i przeróbki po cenach o 40 proc. zniżonych. Przyjmuję również wszelkie skórki do wygarbowania.

O łaskawe poparcie prosi

S. Blum,
Tarnowskie Góry, Krakowska 25,
Wejście z ulicy Staropocztowej. —

NA SEZON JESIENNY

polecam najnowsze wzory w materjałach damskich na suknie i płaszcze jakoteż aksamity wszelkich gatunków i welurów.

W szczególności polecam mój bogato zaopatrzony magazyn konfekcji damskiej, który przynosi najnowsze modele i to po najtańszych cenach.

Nowo zaprowadz. biel. tryk. dla pań, panów i dzieci.

Z powodu tego, że nie jestem w stanie dać wszelkie artykuły do okna wystawowego — upraszam o zwiedzenie mego magazynu bez obowiązku kupna.

Niskie ceny a jednak prima towar.

W. BOLIK, Tarn. Góry
ul. Krakowska 19.

Chcesz się usamodzielnić, kupić lub wybudować sobie własny dom —

oszczędzaj zawczasu i składaj **pieniądze**

w Banku Ludowym

Spółdz. z odpow. nieogr.
Tarnowskie Góry, Rynek 15

gdzie otrzymasz wysokie odsetki i punktualny zwrot oszczędności. — Gdy własne fundusze nie starczą uzyskasz pomoc w Banku w formie korzystnej pożyczki.

Oszczędności gwarantowane są majątkiem członków który wynosi miljony złotych.

Niebywała okazja do nabycia tanich mebli!??

Z powodu opróżnienia jednego z naszych magazynów urządzamy wysprzedaż i polecamy na bardzo dogodnych warunkach, oraz cenach znacznie zniżonych, bo udzielamy stopniowo do **30% rabatu** aż do wyczerpania zapasów,

kompletne

urządz. mieszkaniowe i wyroby tapicerskie jak:

jadalnie,
pokoje męskie,
sypialnie, kuchnie,
kanapy i leżanki,
szafy, szafonierki, łóżka, krzesła lustra, biurka, materace itp.

Wolna dostawa do domu!

Przekonajcie się bez przymusu obowiązku kupna. Odwiedzajcie nasze magazyny i korzystajcie z tej tak rzadkiej sposobności.

Skład i fabryka mebli

Bracia JOJKO

Tarnowskie Góry, Nowy Rynek 7, Tel. 10.07

Najbezpieczniejszą lokatą pieniędzy jest własny dom!

Do tego celu dopomożemy Wam

przez udzielenie długoterminowej taniej pożyczki

Żądajcie naszych bezpłatnych prospektów.

ŚLĄSKI ZWIĄZEK KREDYTOWY

TARNOWSKIE-GÓRY, RYNEK 10.

P. S.
Wpłacone przez naszych klijentów pieniądze są w 100% pierwszomiejscowemi hipotekami złoty w złocie zabezpieczone.

Drogerja „pod Bocianem“

WŁADYSŁAW SZULGIT
Tarn. Góry, Krakowska 17
Telefon 72.

POLECA PO CENACH NISKICH:

Pokosty — farby lakiery — pendzle!

Skuteczne środki trujące na myszy i szczury

Mortëina tępi skutecznie szwaby, rusy i wszelkie robactwo. — „Mola“ niszczy mole i wszelkie owady pod gwarancją. „Wywabi“ czyści wszelkie plamy

Restauracja i Kawiarnia „Polonja“

TARNOWSKIE GÓRY, ul. Krakowska nr. 10

poleca dobrze pielęgn. piwa tyskie, wina, wódki i likiery. Ciepłe i zimne potrawy o każdej porze.
ŚNIADANIA, OBIADY i KOLACJE.

Dziennie koncert orkiestry 3 p. ul. od godz. 19,30 do 1,30.

W każdą sobotę i niedzielę DANCING.

Przyjmuje zamówienia na bankiety, wieczorki itp.

CENY ZNIŻONE. *W. Szczupakowski.*

3 morgi dobrej roli

w Opatowicach tanio do nabycia.
Zapytać się w Redakcji Nowin.

Ślusarz, kawaler lat 26 **poszukuje pracy** w firmie handlowej. Wynagrodzenie tylko 50.— zł. miesięcznie. Reflektujący zechce zawiadomić do Redakcji pod „zadowolony“.

Ogłoszenia przynoszą wielką korzyść!

Redaktor naczelny: Gruszka Winfryd, Tarn. Góry. Redaktor odpow. Kaczmarek Franciszek, Tarn. Góry. Druk: DRUKARNIA POLSKA, TARN. GÓRY.